

ΑΚΑΔΗΜΟΣ

Γ.Κορδύλη 1 & Οδωρος-Μαρούσι
Τηλ. Κέντρο: 210-61.24.000, <http://www.akadimos.gr>

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ 2011-2012 ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ - ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Επιμέλεια θεμάτων : Μπιτσοπούλου Ειρήνη, Καθηγήτρια Φιλολόγος

1. ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πρωταγόρας 324a-c

Ἐνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νουθετεῖ, δῆλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὐσίας. Εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ κολάζειν, ὃ Σώκρατες, τοὺς ἀδικοῦντας τί ποτε δύναται, αὐτὸ σὲ διδάξει ὅτι οἷ γε ἄνθρωποι ἡγοῦνται παρασκευαστὸν εἶναι ἀρετῆν. Οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα, ὅτι ἠδίκησεν, ὅστις μὴ ὡσπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται – οὐ γὰρ ἂν τὸ γε πραχθὲν ἀγένητον θεῖη – ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὖθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα. Καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετῆν· ἀποτροπῆς γοῦν ἕνεκα κολάζει. Ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν, ὅσοι περ τιμωροῦνται καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. Τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζονται οἷ τε ἄλλοι ἄνθρωποι οὐκ ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, καὶ οὐκ ἤκιστα οἱ Ἀθηναῖοι οἱ σοὶ πολῖται· ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ Ἀθηναῖοι εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετῆν. Ὡς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται οἱ σοὶ πολῖται καὶ χαλκῆως καὶ σκυτοτόμου συμβουλευόντος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγοῦνται ἀρετῆν, ἀποδέδεικται σοι, ὃ Σώκρατες, ἱκανῶς, ὡς γέ μοι φαίνεται

2. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A) Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το απόσπασμα «Ἐνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται ... καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.».

10 μονάδες

B) Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

B1) Που αποβλέπουν οι ποινές κατά τον Πρωταγόρα; Θα μπορούσε να διαφωνήσει κανείς με την άποψή του;

10 μονάδες

B2) Με ποιο πνεύμα θα πρέπει μια κοινωνία να εφαρμόζει τον νόμο και τις ποινές στους παραβάτες;

10 μονάδες

B3) « ... μετά λόγου ἐπιχειρῶν» : Κατά τον Πρωταγόρα η μετά λόγου τιμωρία αποκλείει την επιβολή της θανατικής ποινής. Μελετώντας το μεταφρασμένο απόσπασμα του Πρωταγόρα που ακολουθεί (324d - 325b), διαπιστώνεται τελικά αν ο Πρωταγόρας εγκρίνει ή όχι τη θανατική ποινή και σε ποιες περιπτώσεις;

Σκέψου λοιπόν, (Σωκράτη) τι από τα δύο συμβαίνει: υπάρχει ένα πράγμα στο οποίο είναι αναγκαίο να μετέχουν όλοι οι πολίτες, προκειμένου να είναι δυνατή η ύπαρξη πόλεως, ή δεν υπάρχει; Έτσι μόνο μπορεί να λυθεί η απορία που έχεις. Διότι, εάν μεν υπάρχει αυτό το ένα πράγμα και εάν αυτό το πράγμα δεν είναι ούτε η οικοδομική ούτε η μεταλλουργία ούτε η κεραμική, αλλά η «δικαιοσύνη» και η «σωφροσύνη» και το «ἄριστον» (και αυτά τα ονομάζω όλα μαζί «ἀνδρὸς ἀρετὴν»): εάν υπάρχει λοιπόν αυτό το πράγμα στο οποίο πρέπει να μετέχουν όλοι και σύμφωνα με το οποίο πρέπει να ενεργεί κάθε ἄνδρας ξεχωριστά σε περίπτωση που θέλει να μάθει ή να πράξει κάτι, και σε καμιά περίπτωση χωρίς αυτό· και εάν, σε περίπτωση που κάποιος δεν μετέχει σ'αυτό, είτε παιδί είναι, είτε ἄνδρας είτε γυναίκα, πρέπει να τον διδάσκουμε και να τον τιμωρούμε, μέχρι που, με την τιμωρία, να βελτιωθεί· και εάν, σε διαφορετική περίπτωση, πρέπει να τον εκδιώκουμε από την πόλη ή να σκοτώνουμε ως ανίατο όποιον δεν υπακούει σε αυτό το πράγμα ακόμα και μετά την διδασκαλία, ακόμα και μετά την τιμωρία· εάν λοιπόν έτσι έχουν τα πράγματα, και εάν, παρόλο που αυτή είναι η φύση των πραγμάτων, οι αγαθοί ἄνδρες, ενώ μορφώνουν τους γιούς τους σε όλα τα ἄλλα, αυτό δεν τους το διδάσκουν, τότε σκέψου τι περίεργα πλάσματα είναι αυτοί οι αγαθοί ἄνδρες !

10 μονάδες

B4) α) αμελής, θεσμός, σχέση, απόδειξη, ὄραση: Να συνδέσετε τις λέξεις που σας δίνονται με τις ομόρριζες τους λέξεις του κειμένου.

5 μονάδες

β) ἐθέλεις, δύναται, τιμωρεῖται, παιδευτήν, ἡγουμένων : Να γράψετε δύο ομόρριζα της ν.ε. για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

5 μονάδες

B5) Η διάλεξη ως μέθοδος του Πρωταγόρα για την ανάπτυξη των απόψεών του.

10 μονάδες